

บทที่ 5 ประเด็นปัญหาที่สำคัญในพื้นที่

5.1 ภัยและอุทกภัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

จากปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ กับทุกประเทศ สำหรับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้รับผลกระทบจากอุทกภัยและภัยอย่างต่อเนื่อง มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในลุ่มน้ำ ที่ไปขวางกั้นเส้นทางน้ำหลาก ทำให้ปัญหาอุทกภัยเพิ่มความรุนแรงและสร้างความเสียหายเป็นระยะเวลายาวนานขึ้น โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2553 ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชันบริเวณอ่าวไทยตอนล่างที่เคลื่อนตัวผ่านภาคใต้ ทำให้มีฝนตกชุกหนาแน่น และฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำไหลหลาก เข้าท่วมบ้านเรือนราษฎร พื้นที่เกษตร และบางพื้นที่เกิดแผ่นดินถล่ม ทำให้เกิดการ สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก

5.1.1 สรุปเหตุการณ์จากภัยและอุทกภัย

จากอิทธิพลพายุดีเปรสชันบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2553 เคลื่อนตัวผ่านภาคใต้ ทำให้เกิดภัยและมีฝนตกชุกหนาแน่น น้ำท่วมฉับพลัน น้ำไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือนราษฎร และพื้นที่การเกษตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2553 จากดาวเทียม RADARSAT-2 เวลา 18.29 น. และดาวเทียม ALOS ระบบ PALSAR เวลา 23.13 น. โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พบว่า พื้นที่น้ำท่วมขังในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่วนใหญ่เป็นบริเวณพื้นที่ราบต่ำ พื้นที่เกษตรกรรม และแหล่งชุมชนเมือง บริเวณริมคลองสายหลักและลำน้ำย่อย โดยในพื้นที่จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่น้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองพัทลุง รองลงมาคือ อำเภอควนขนุน ปากพะยูน เขาชัยสน ป่าบอน บางแก้ว ป่าพะย อม กงหรา ตะโหมด ศรีบรรพต และอำเภอศรีนครินทร์ ตามลำดับ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 273,140 ไร่ และจังหวัดสงขลามีพื้นที่น้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างที่สุดในพื้นที่อำเภอระโนด รองลงมา คือ อำเภอหาดใหญ่ สิงหนคร ควนเนียง รัตภูมิ กระแสสินธุ์ บางกล่ำ สทิงพระ เมืองสงขลา คลองหอยโข่ง และสะเดา ตามลำดับ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 211,869 ไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีบางส่วนของอำเภอชะอวดและอำเภอหัวไทรอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีพื้นที่น้ำท่วมทั้งสิ้น 51,956 ไร่ รายละเอียดตามตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 พื้นที่น้ำท่วมบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

จังหวัด	อำเภอ	พื้นที่น้ำท่วม (ไร่)	จังหวัด	อำเภอ	พื้นที่น้ำท่วม (ไร่)
พัทลุง	เมืองพัทลุง	93,499 ¹	สงขลา	ระโนด	54,269 ²
	ควนขนุน	65,166 ¹		หาดใหญ่	30,697 ¹
	ปากพะยูน	41,945 ¹		สิงหนคร	24,926 ¹
	เขาชัยสน	30,808 ¹		ควนเนียง	22,849 ¹
	ป่าบอน	17,719 ¹		รัตภูมิ	19,940 ¹
	บางแก้ว	9,684 ¹		กระแสสินธุ์	19,936 ²
	ป่าพะยอม	8,212 ¹		บางกล่ำ	18,424 ¹
	กงหรา	4,299 ¹		สติงพระ	12,921 ²
	ตะโหมด	1,529 ²		เมืองสงขลา	6,241 ¹
	ศรีบรรพต	255 ²		คลองหอยโข่ง	1,930 ²
	ศรีนครินทร์	24 ²		สะเดา	736 ²
	รวม	273,140		รวม	211,869

ที่มา: สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (2553)

ตารางที่ 5-2 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณน้ำฝน-น้ำท่า

ช่วงเวลาฝนตก	ปี 2531	ปี 2543	ปี 2552		ปี 2553
			ช่วงที่ 1 (6-8 พ.ย.)	ช่วงที่ 2 (20-22 พ.ย.)	
2 วัน	315.10	462.80	314.80	258.00	478.60
3 วัน	-	597.50	372.40	353.00	483.30
น้ำท่า (ลบ.ม./วินาที)	839.00	970.85	894.10	976.80	1,623.50

ที่มา : สำนักชลประทานที่ 16

5.1.2 ความเสียหาย

จากเหตุการณ์วาตภัยและอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2553 ส่งผลให้เกิดความเสียหายด้านต่างๆ ดังนี้

(1) ความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

- จังหวัดสงขลา (เฉพาะ 12 อำเภอในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ประสบอุทกภัย 80 ตำบล 674 หมู่บ้าน ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 240,673 คน ครัวเรือน 685,726 คน มีผู้เสียชีวิต 21 ราย

- จังหวัดพัทลุง ประสบอุทกภัย 65 ตำบล 670 หมู่บ้าน ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 29,442 คน ครัวเรือน 94,626 คน มีผู้เสียชีวิต 7 ราย

- จังหวัดนครศรีธรรมราช (เฉพาะ 2 อำเภอในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ประสบอุทกภัยในพื้นที่ 2 อำเภอ 20 ตำบล ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 1,055 คน ครัวเรือน 13,946 คน มีผู้เสียชีวิต 1 ราย

¹ พื้นที่โดยประมาณจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากดาวเทียม RADARSAT-2 วันที่ 2 พฤศจิกายน 2553 เวลา 18.29 น.

² พื้นที่โดยประมาณจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากดาวเทียม ALOS ระบบ PALSAR วันที่ 2 พฤศจิกายน 2553 เวลา 23.13 น.

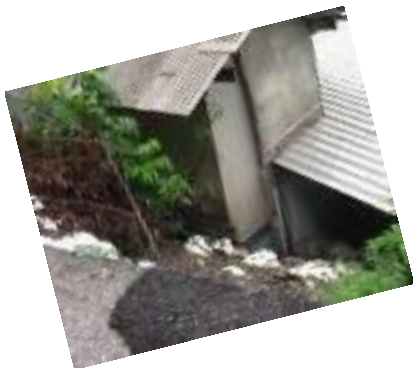
(2) ความเสียหายจากเหตุการณ์ดินถล่ม

กรมทรัพยากรธรณีรายงานว่า ช่วงวันที่ 29 ตุลาคม – 12 พฤศจิกายน 2553 เกิดเหตุดินถล่มบริเวณเนินเขาในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่

- บริเวณบ้านสวนจันทร์ หมู่ 7 ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีผู้เสียชีวิต 5 ราย บ้านเรือนเสียหายทั้งหลัง จำนวน 5 หลัง และเสียหายบางส่วน 5 หลัง

- หมู่ที่ 3 ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เกิดหินร่วงครอบคลุมพื้นที่กว้างประมาณ 100 เมตร ได้มีการอพยพชาวบ้านออกจากพื้นที่มากกว่า 30 ครัวเรือน พร้อมกันแนวเขตเพื่อป้องกันอันตราย นอกจากนี้ เกิดการทรุดตัวของตลิ่งริมคลอง

- บริเวณริมคลองอู่ตะเภา เขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นแนวยาวประมาณ 100 เมตร ทำให้สิ่งปลูกสร้างของร้านอาหารที่อยู่ริมคลองได้รับความเสียหาย

(3) ความเสียหายของผู้ประกอบอาชีพประมง

สถานีวิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา กรมประมง ได้ประมาณความเสียหายเบื้องต้นของเกษตรกรผู้ประมง โดยคาดการณ์จากการแจ้งขอรับความช่วยเหลือของประชาชน โดยมีผู้ประกอบอาชีพประมงได้รับความเสียหายจากวาตภัยและอุทกภัย ดังนี้

- เรือประมงที่ได้รับความเสียหาย (เฉพาะในอำเภอของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แก่ อ.เมือง อ.สิงหนคร อ.สทิงพระ อ.ระโนด และ อ.กระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา) จำนวน 229 ลำ เครื่องมือประมงประเภทอวนได้รับความเสียหาย จำนวน 476 ราย

- กระชังปลา/บ่อซีเมนต์ได้รับความเสียหาย จำนวน 1,902 ราย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณรอบเกาะยอ อำเภอเมือง และอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

- เครื่องมือประมงประจำที่ ได้แก่ ไซนั่ง (โป๊ะน้ำตื้น) ได้รับความเสียหาย 150 ราย จำนวน 4,000 ช่อง และโพงพางได้รับความเสียหาย 50 ราย จำนวน 200 ช่อง โดยเครื่องมือประมงที่ได้รับความเสียหายส่วนใหญ่อยู่บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาการปักสร้างเครื่องมือประมงประเภทโพงพางและไซนั่งที่มีความหนาแน่นมาก จนเกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่

(4) ความเสียหายของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

จากการประเมินความเสียหายของ สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา และจังหวัดพัทลุง พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลา ที่ได้รับความเสียหายทั้งหมด มีจำนวน 7 ราย และเสียหายบางส่วน จำนวน 335 ราย คิดเป็นมูลค่าความเสียหายรวม (ที่ประเมินแล้ว) ประมาณ 483 ล้านบาท ส่วนโรงงานในจังหวัดพัทลุง มีเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับความเสียหายบางส่วน จำนวน 27 ราย คิดเป็นมูลค่าความเสียหายรวมประมาณ 6.7 ล้านบาท

(5) ความเสียหายต่อระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และระบบกำจัดขยะมูลฝอย

- ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้รับความเสียหายจำนวน 2 แห่ง คือ ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีมูลค่าความเสียหายในเบื้องต้นประมาณ 27 ล้านบาท และระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับชุมชนขนาดเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี อำเภอสิงหนิง จังหวัดสงขลา ได้รับความเสียหายคือน้ำท่วมบ่อสูบน้ำเข้าระบบ

- ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ที่ถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แก่ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองบ้านพรุ และเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา และเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ส่วนใหญ่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ปริมาณขยะมูลฝอยจากเฟอร์นิเจอร์ ของใช้ในบ้าน /สำนักงาน ที่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม มีจำนวนมาก ทำให้เทศบาลเก็บขนออกจากพื้นที่เขตเทศบาลไม่ทัน จึง ต้องนำไปพักที่จุดทิ้งขยะชั่วคราว นอกจากนั้นจากการติดตามระบบกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่มีปัญหา น้ำชะขยะไหลออกภายนอกหลุมฝังกลบ บางแห่งเครื่องสูบน้ำชะขยะได้รับความเสียหาย

5.2 ถึงเวลาเยียวยา “คลองสำโรง”

คลองสำโรงเป็นคลองที่กั้นระหว่างเทศบาลนครสงขลา กับเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีความยาว 14.4 กิโลเมตร สภาพปัจจุบันของคลองสำโรงมีบ้านเรือนราษฎรและอุตสาหกรรมครัวเรือนเกี่ยวกับสัตว์น้ำหรือการแกะล้างสัตว์น้ำตั้งอยู่ตลอดแนวความยาวของคลอง ทำให้มีการระบายน้ำทิ้งลงสู่คลองสำโรงโดยตรง ส่งผลให้น้ำในคลองมีสีดำและมีกลิ่นเหม็น อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก สำหรับคุณภาพน้ำในปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาจากค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) พบว่าอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากตลอดทั้งสายของลำคลอง สาเหตุเนื่องจากคลองสำโรงต้องรองรับน้ำเสียที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษต่างๆ จากท่อระบายน้ำและลำรางสาธารณะ อุตสาหกรรมชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม และน้ำเสียจากครัวเรือนที่ตั้งอยู่ริมคลองมากถึงวันละ 7,335.44 ลูกบาศก์เมตร โดยมีปริมาณความสกปรกของน้ำเสียที่ปล่อยลงสู่คลองสำโรงในแต่ละวันเท่ากับ 519.89 กิโลกรัม หรือเท่ากับ 189.76 ตันต่อปี

จากมติที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2552 ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) เป็นประธานกรรมการ ได้เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา น้ำเสียและขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 เป็นหน่วยงานหลัก

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ได้รวบรวมข้อมูลน้ำเสียในพื้นที่คลองสำโรง โดยดำเนินการศึกษาสำรวจแหล่งกำเนิดและปริมาณน้ำเสียที่เชื่อมโยงกับมลพิษทางน้ำของคลองสำโรง นำมาวิเคราะห์/สังเคราะห์ และดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในพื้นที่วิกฤตคลองสำโรง โดยเน้นกระบวนการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมคลองสำโรง จำนวน 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 และวันที่ 22 กันยายน 2553

วิสัยทัศน์ของแผนปฏิบัติการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมคลองสำโรง คือ “คลองสำโรง สวย ใส ไร้ขยะ” มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมคลองสำโรง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภาคราชการ เอกชน และประชาชน ในลักษณะการมีส่วนร่วมแบบพหุภาคี มีเป้าหมายในการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) คุณภาพน้ำคลองสำโรงดีขึ้น
- 2) ปริมาณความสกปรก (BOD Loading) ที่ลงสู่คลองสำโรงลดลงร้อยละ 22
- 3) ขยะและวัชพืชในบริเวณคลองสำโรงหมดไปภายใน 1 ปี

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ได้นำแผนปฏิบัติการหารือ/สื่อสารต่อสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นและเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในแผนปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2553 ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีโครงการ/กิจกรรมตามมาตรการต่างๆ ดังนี้

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ			ผู้รับผิดชอบ	
		2554	2555	2556	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
ประเด็นปัญหาคุณภาพน้ำ						
1. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และให้ ความรู้เพื่อสร้างความ เข้าใจและความ ตระหนักในปัญหาน้ำ เสียคลองสำโรง	1. ให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับ ปัญหาน้ำเสียคลองสำโรง และการ จัดการน้ำเสียในครัวเรือน	✓	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - ทฟเรือภาค 2 - มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา - บริษัท คิงพีชเซอร์ โฮลดิ้ง จำกัด - เครือข่ายประชาชน รักษ์คลองสำโรง (ประชาชนจากชุมชนริม คลองสำโรง)
	2. ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการ ทำน้ำหมักชีวภาพและการใช้น้ำ หมักชีวภาพเพื่อลดความสกปรก ของน้ำเสีย	✓	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - กรมควบคุมมลพิษ
	3. ติดป้ายรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สองฝั่งคลอง เกี่ยวกับการแก้ไข ปัญหามลพิษทางน้ำในคลองสำโรง	✓	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา
2. กำหนดเขต อุตสาหกรรมชุมชน	4. ให้บ้านเรือนติดตั้งระบบบำบัด น้ำเสียอย่างง่าย	✓	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา
	5. ให้อุตสาหกรรมชุมชนมีระบบ บำบัดน้ำเสียอย่างง่าย	✓	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา
3. ลดปริมาณและความ สกปรกของน้ำเสียจาก ชุมชนและน้ำทิ้งจาก โรงงานอุตสาหกรรม ก่อนไหลลงสู่คลอง สำโรง	กำหนดเขตอุตสาหกรรมชุมชนโดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	-	-	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา
	1. ส่งเสริมให้โรงงานอุตสาหกรรม นำหลักเทคโนโลยีสะอาด (CT) และหลักธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม มาใช้ในโรงงาน	✓	✓	✓	- สำนักงาน อุตสาหกรรมจังหวัด สงขลา	- บริษัท คิงพีชเซอร์ โฮลดิ้ง จำกัด - กรมควบคุมมลพิษ
	2. นำน้ำทิ้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ใหม่ เพื่อ ลดปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยออก	✓	✓	✓	- บริษัท คิงพีชเซอร์ โฮลดิ้งส์จำกัด	- สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา - มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
	3. ตรวจสอบแบบระบบรวบรวม น้ำเสีย ระยะที่ 3 บริเวณถนน ราษฎร์อุทิศ	-	✓	-	- ทน.สงขลา	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา
4. ตรวจสอบแบบระบบรวบรวม น้ำเสีย บริเวณริมคลองสำโรง เพื่อ เข้าระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาล นครสงขลา	-	-	✓	- ทม.เขารูปช้าง		

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ			ผู้รับผิดชอบ	
		2554	2555	2556	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
4. ฟื้นฟูคุณภาพน้ำ คลองสำโรง	1. ให้นำหมักชีวภาพ (EM) ลงสู่ คลองสำโรงเพื่อปรับปรุงคุณภาพ น้ำ	✓	✓	✓	- เครือข่าย ประชาชนรักษ์ คลองสำโรง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 16 - สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา - ทฟเรือภาคที่ 2
	2. จัดกิจกรรมเก็บขยะและวัชพืช ในบริเวณคลองสำโรง	✓	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	
	3. จัดกิจกรรมในคลองสำโรง เช่น การแข่งขันเรือ	✓	✓	✓	- ทม.เขารูปช้าง	โรงงานในเขตเทศบาล
	4. เพิ่มประสิทธิภาพการไหลของ น้ำในคลองสำโรง	✓	-	-	- สำนักงานโยธาธิ การและผังเมือง จังหวัดสงขลา	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง - โรงพยาบาลจิตเวช สงขลาราชนครินทร์ - สถานีตำรวจภูธรจังหวัด สงขลา
5. การบริหารจัดการ	1. ติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ	✓	✓	✓	- สำนักงาน สิ่งแวดล้อมภาคที่	ทุกภาคส่วน
	2. ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ คลองสำโรงอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	16	
	3. ใช้กลยุทธ์สร้างรายได้โดยการ เลี้ยงปลาในกระชังในคลองสำโรง	✓	✓	✓	- ทม.เขารูปช้าง	
ประเด็นปัญหาขยะมูลฝอย						
1. เก็บขยะมูลฝอยและ วัชพืชในคลองสำโรง	1. กำหนดวัน Big Cleaning Day เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมกันเก็บขยะ และวัชพืชในคลองสำโรง	✓	-	-	- อบจ.สงขลา - ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	ทุกภาคส่วน
	2. จัดเก็บขยะในคลองสำโรงเดือน ละ 1 ครั้ง โดยแบ่งพื้นที่ รับผิดชอบตามแนวลำคลองที่อยู่ หน้าบ้าน และ/หรือเขตชุมชนของ ตนเอง	✓	✓	✓	- เครือข่าย ประชาชนรักษ์ คลองสำโรง	ทฟเรือภาคที่ 2
	3. สวนสวยในคลอง (จำกัดที่อยู่ ของผักตบชวา)	✓	✓	✓	- ทม.เขารูปช้าง - เครือข่าย ประชาชนรักษ์ คลองสำโรง	ทุกภาคส่วน
	4. ทอดผ้าป่าขยะในบริเวณคลอง สำโรง	✓	✓	✓		

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ			ผู้รับผิดชอบ	
		2554	2555	2556	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2. รมรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก และให้ความรู้ในการ จัดการขยะมูลฝอย	1. ทำป้ายโปสเตอร์รมรงค์ ประชาสัมพันธ์ไม่ทิ้งขยะในคลอง สำโรง	✓	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง - เครือข่าย ประชาชนรักษ์ คลองสำโรง	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
	2. อบรมให้ความรู้แก่ชุมชน เกี่ยวกับการจัดการขยะใน ครัวเรือน	✓	✓	✓		
	3. จัดประกวดชุมชนริมคลอง สำโรงในการดูแลลำคลอง	-	✓	✓	- สำนักงาน สิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 - มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง
	4. ก่อตั้งอาสาสมัคร “นักรบคลอง สำโรง” จากกลุ่มแกนนำเพื่อเฝ้า ระวังและดูแลรักษาคลองสำโรง	-	✓	✓	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง	- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ที่ 16
	5. ออกกฏกติกาในการดูแลรักษา คลองโดยชุมชน	-	✓	✓		
3. ขุดลอกตะกอน	1. ขุดลอกตะกอนบริเวณปาก คลองสำโรงฝั่งทะเลสาบสงขลา	✓	-	✓	- ศูนย์พัฒนาและ บำรุงรักษาทางน้ำที่ 4 (สงขลา)	- ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง
4. ปรับปรุงภูมิทัศน์ริม คลอง	1. จัดทำทางเดินเลียบบคลองสำโรง ในบางช่วง พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ ริมคลองให้สวยงาม	✓	✓	✓	- อบจ.สงขลา - ทน.สงขลา - ทม.เขารูปช้าง - เครือข่าย ประชาชนรักษ์ คลองสำโรง	-
5. การบริหารจัดการ	1. ติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ	✓	✓	✓	สำนักงาน สิ่งแวดล้อมภาคที่ 16	-

นับเป็นการเริ่มต้นที่ดีที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเสียยวคลองสำโรง ในอนาคต
อันใกล้นี้ ชาวสงขลาคงจะได้เห็น “คลองสำโรง สวย ใส ไร้ขยะ” อย่างแน่นอน !!!

บรรณานุกรม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2553. เอกสารประกอบการประชุม
คณะกรรมการอำนวยการ กำกับ ติดตามการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย เมื่อวันที่ 9
พฤศจิกายน 2553. สงขลา.

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16. 2553. การจัดทำแผนปฏิบัติการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมคลองสำโรง
แบบบูรณาการ วันที่ 24 ธันวาคม 2553. สงขลา.